

هفته بهرستی گرامی باد

در گفت‌وگو با معاون وزیر و رئیس سازمان بهزیستی کشور مطرح شد؛

روایت ۱۲ روز جنگ و تاب‌آوری اجتماعی
افتتاح بیش از ۱۰ هزار پروژه در هفته بهزیستی

ماهنامه تحلیلی اجتماعی

۱۴۰۴

تیرماه

۳

شماره

پیام وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی به مناسبت هفته بهزیستی؛

سازمان بهزیستی بازوی توانمند دولت در مسیر اجتماعی سازی سیاست‌های رفاهی است

به همراه گفت‌وگوها و یادداشت‌هایی از:

فاطمه عباسی، سید حسن موسوی چلک، علیرضا انجلاسی،
آرزو ذکایی فر، سید محمد جواد حسینی، عبدالله کرمزاده،
احمد دلبری، غلامرضا رضایی فرو و سعید خادمی

سازمان بهزیستی کشور

این تلفن‌ها را به خاطر بسپارید!

۱۴۸۰

صدای مشاور

همراه شما در تمامی مراحل زندگی
[مشاوره خانوادگی، تربیتی،
تحصیلی و...]

۱۲۳

اورژانس اجتماعی

[مداخله در بحران‌های فردی،
اجتماعی خانوادگی]

۱۴۸۲

دیده‌بان بهزیستی

[سامانه نظارت مردمی
سازمان بهزیستی کشور]

پیام وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی به مناسبت هفته بهزیستی؛

سازمان بهزیستی بازوی توانمند دولت در مسیر اجتماعی سازی سیاست های رفاهی است

در گفت و گو با معاون وزیر و رئیس سازمان بهزیستی کشور مطرح شد؛

روایت ۱۲ روز جنگ و تاب آوری اجتماعی افتتاح بیش از ۱۰ هزار پروژه در هفته بهزیستی

در گفت و گو با معاون امور توانبخشی سازمان بهزیستی کشور مطرح شد

گسترش خدمات توانبخشی بهزیستی؛ از وسایل کمک توانبخشی تا اشتغال پایدار افراد دارای معلولیت

در گفت و گو با معاون سلامت اجتماعی سازمان بهزیستی؛

اورژانس اجتماعی در تنگنای زیرساخت و نیروی انسانی؛ ۱۱۵ شهر هنوز پایگاه ندارند

علیرضا انجلاسی، معاون توسعه مدیریت و منابع سازمان بهزیستی کشور
خدمت بدون صف

آرزو ذکایی فر، رئیس مرکز توسعه کارآفرینی، اشتغال و توانمندسازی خیر داد:
حمایت فراگیر بهزیستی از اشتغال، مسکن
و بیمه زنان سرپرست خانوار

سید محمد جواد حسینی رئیس مرکز مشارکت های مردمی و توسعه ظرفیت های
اجتماعی و فرهنگی تشریح کرد:
مشارکت مردم، محور اصلی خدمات اجتماعی

عبدالله کریمزاده رئیس مرکز برنامه ریزی، فناوری اطلاعات و امنیت فضای مجازی
نیازمندیایی فعال

احمد دلبری، مشاور عالی سازمان بهزیستی در امور سالمندان:
محله، خانه دوم سالمندان؛ نگاهی نودر سیاست گذاری خدمات سالمندی

غلامرضا ضایبی فر رئیس دبیرخانه ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب سازی کشور:
تنها ۵۶ درصد از ساختمان های دولتی مناسب سازی شده اند

پیام احمد میدری؛ وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی به مناسبت هفته بهزیستی؛
سازمان بهزیستی بازوی توانمند دولت در مسیر اجتماعی سازی
سیاست های رفاهی است

در گفت و گو با سید جواد حسینی؛ معاون وزیر و رئیس سازمان بهزیستی کشور مطرح شد؛
روایت ۱۲ روز جنگ و تاب آوری اجتماعی
افتتاح بیش از ۱۰ هزار پروژه در هفته بهزیستی

سعيد خادمی، مشاور رئیس سازمان در امور فرابخشی، ارتباطات
و راهبر روابط عمومی و امور بین الملل سازمان بهزیستی کشور
«بهزیست برای همه» آرمانی انسانی، راهبردی اجتماعی

در گفت و گو با فاطمه عباسی معاون امور توانبخشی سازمان بهزیستی کشور مطرح شد
گسترش خدمات توانبخشی بهزیستی
از وسایل کمک توانبخشی تا اشتغال پایدار افراد دارای معلولیت

در گفت و گو با سید حسن موسوی چلک معاون سلامت اجتماعی سازمان بهزیستی کشور:
اورژانس اجتماعی در تنگنای زیرساخت و نیروی انسانی
۱۱۵ شهر هنوز پایگاه ندارند

حوزه فرابخشی، روابط عمومی
و امور بین الملل سازمان
بهزیستی کشور
behzisti.ir

برای اطلاعات بیشتر از این
همایش QR را با گوشی خود
اسکن کنید و در جریان آخرین
همیشه ها بمانید

«احمد میدری» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در پیامی به مناسبت «هفته بهزیستی»، سازمان بهزیستی کشور را بازوی توانمند دولت در مسیر اجتماعی سازی سیاست های رفاهی، کاهش نابرابری، ارتقای تاب آوری اجتماعی و بستر سازی برای عدالت پایدار دانست.

در متن پیام وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی آمده است: سازمان بهزیستی کشور به عنوان

پیام وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی
به مناسبت هفته بهزیستی؛

**سازمان بهزیستی بازوی
توانمند دولت
در مسیر اجتماعی سازی
سیاست های رفاهی است**

در گفت و گو با معاون وزیر و رئیس سازمان بهزیستی کشور مطرح شد؛

روایت ۱۲ روز جنگ و تاب آوری اجتماعی افتتاح بیش از ۱۰ هزار پروژه در هفته بهزیستی

۶ هزار مددجو به مکان های امن، همچنین افراد ۴۲ مرکز در تهران جابجا شد، از جمله شیر خوارگاه آمنة که نیم ساعت بعد از انتقال، مورد اصابت قرار گرفت.

چه اقداماتی برای اسکان اضطراری صورت گرفت؟

با همکاری ۲۵ مؤسسه خبریه، ۲۰ هزار محل اسکان اضطراری طراحی و اقدامات دیگری نظیر مرخصی مددجویان، تأمین نان و حفظ تداوم خدمات نیز انجام شد.

خدمات سازمان در دوران جنگ ۱۲ روزه چه گستره ای داشت؟

خدمات ما محدود به جامعه هدف نیست. سامانه ۱۴۸۰ بیش از ۲۰ هزار تماس مربوط به آثار روانی جنگ را پاسخ داد. سامانه ۱۲۳ نیز خدمات محله محور ارائه کرد و طرح «محله تاب آور» طراحی شد.

وضعیت اورژانس اجتماعی در این دوره چگونه بود؟

اهمیت اورژانس اجتماعی در این دوران بیشتر نمایان شد. تعداد واحدها از ۳۷۵ به ۳۷۶ رسید و قرار است ۲۹ واحد دیگر در سال آینده اضافه شود. اکنون، ۳۷۵ شهرستان دارای ساختار اداری اورژانس اجتماعی هستند.

برنامه سازمان برای حوزه سلامت اجتماعی چیست؟

ما یک برنامه راهبردی با ۲۳ راهبرد و ۱۱۴ فعالیت اجرایی طراحی کرده ایم که ۹ محور آن به سلامت اجتماعی، توسعه اورژانس اجتماعی، گسترش مددکاری، استعدادیابی و حمایت از کودکان بی سرپرست اختصاص دارد.

درباره اعتبارات سازمان بهزیستی در دولت چهاردهم توضیح دهید

سهام بودجه ای سازمان از بودجه عمومی کشور

معاون وزیر و رئیس سازمان بهزیستی کشور از افتتاح ۱۰ هزار و ۵۶۹ پروژه اشتغال، مسکن و خدمات اجتماعی در هفته بهزیستی امسال خبر داد و گفت: در جریان جنگ ۱۲ روزه با بهره گیری از ظرفیت های مردمی و ساختارهای حمایتی، از جامعه هدف محافظت شد و هیچ خللی در خدمت رسانی ایجاد نشد. دکتر سید جواد حسینی همچنین از افزایش کمک هزینه های بهداشتی، توسعه مراکز توانبخشی و رشد ۵۶ درصدی بودجه بهزیستی در دولت چهاردهم خبر داد. مشروح گفت و گو با وی را می خوانید:

بیشترین تعداد پروژه ها را داشتند. از نظر ارزش مالی نیز استان های مرکزی، خراسان رضوی، کردستان و کرمان در صدر قرار داشتند.

در جریان جنگ ۱۲ روزه، سازمان بهزیستی چه اقداماتی انجام داد؟

ما دو نوع فعالیت عمده داشتیم: نخست، حمایت از جامعه هدف. فقط در تهران، ۳۰ هزار نفر از مددجویان شبانه روزی تحت مراقبت بودند. دوم، اقدامات فوری مانند جابجایی مراکز، استفاده از طرح هایی مثل فرزندخواندگی، حامی و خانواده میزبان برای انتقال

در هفته بهزیستی امسال چه برنامه هایی اجرا شد؟

در هفته بهزیستی امسال، ۱۰ هزار و ۵۶۹ پروژه در سراسر کشور افتتاح شد. از این تعداد، ۷۷ درصد پروژه ها اشتغال زا، ۲۱ درصد در حوزه مسکن و ۲ درصد مربوط به خدمات اجتماعی و توانبخشی هستند. ارزش ریالی این پروژه ها ۵۲ هزار میلیارد ریال است.

کدام استان ها بیشترین سهم را در تعداد ارزش پروژه ها داشتند؟

استان های کرمان، لرستان، قزوین و کرمانشاه

مرهمی بر زخم‌های جسمی و روانی آسیب دیدگان بود.

سازمان بهزیستی کشور نماد مسئولیت پذیری نهادی است که رسالت خود را صرفاً یک سازمان حمایتی نمی‌بیند بلکه بازوی توانمند دولت در مسیر اجتماعی سازی سیاست‌های رفاهی، کاهش نابرابری، ارتقای تاب آوری اجتماعی و بستر سازی برای عدالت پایدار است.

انسانی و سلامت روان جامعه ایستاده‌اید، قدردانی کنیم.

در ادامه پیام وزیر رفاه آمده است: در این هفته که همزمان شده با روزهای پس از جنگ ۱۲ روزه، حضور مؤثر و اینارگرانه مددکاران، روانشناسان و کارکنان سازمان بهزیستی در کنار مردم، تجلی روشن سرمایه اجتماعی و تعهد انسانی در لحظات بحران بود. این حضور تحقق عدالت اجتماعی و

مولود انقلاب اسلامی و با دغدغه‌مندی شهید «دکتر محمدعلی فیاض بخش» تشکیل شد و در حال حاضر رکن اساسی سلامت اجتماعی در کشور محسوب می‌شود.

فرارسیدن هفته بهزیستی، فرصتی است تا بار دیگر بر ضرورت سیاست گذاری‌های فراگیر در حوزه رفاه اجتماعی تأکید و از تلاش‌های ارزشمند شما همکاران متخصص و دلسوز که در خط مقدم پاسداری از کرامت

نیمی از آن‌ها ناشی از عوامل ژنتیکی و نیمی دیگر به عوامل محیطی مربوط است.

روند افزایش معلولیت در کشور چگونه است؟
سالانه حدود ۷۰ هزار نفر به جمعیت معلولان افزوده می‌شود. در واقع به‌طور میانگین، ماهانه پنج هزار نفر دچار معلولیت می‌شوند.

آیا قانون حمایت از حقوق معلولان نیاز به اصلاح دارد؟

خیر، در حال حاضر ضرورتی برای اصلاح قانون نمی‌بینیم. معتقدیم باید از ظرفیت‌های موجود این قانون بهره‌برداری کامل کنیم.

وضعیت کودکان بی سرپرست اتباع خارجی چگونه است؟

این کودکان تنها با حکم قضایی تحت سرپرستی سازمان قرار می‌گیرند و هیچ‌گونه بازگشتی بدون حکم دادگاه انجام نمی‌شود. همه آن‌ها دارای برگه سبز یا کارت اقامت هستند.

اقدامات انجام شده برای سالمندان در دوران بحران چه بوده است؟

حدود ۶۰۰ سالمند را به خانواده‌هایشان بازگرداندیم و سایرین را به مراکز امن منتقل کردیم. همچنین سرفصل‌های آموزشی ویژه بحران تدوین شد و مربیان برای حمایت روانی از سالمندان آموزش دیدند.

آیا این کمک هزینه‌ها در آینده افزایش می‌یابد؟

بله، از ماه آینده، سرانه کمک هزینه لوازم بهداشتی از ۹۰۰ هزار تومان به یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان افزایش می‌یابد.

چه پیگیری‌هایی در سطح بین‌المللی برای انعکاس آثار جنگ انجام شده است؟

گزارش‌هایی به کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت در سازمان ملل ارسال کرده‌ایم. انجمن جامعه‌شناسان ایران نیز با نامه‌نگاری موجب لغو عضویت انجمن جامعه‌شناسی رژیم صهیونیستی در انجمن جهانی شد. تاکنون ۱۶۶ سمن ایرانی مکاتبات مستقیمی با نهادهای بین‌المللی داشته‌اند.

وضعیت بهره‌مندی معلولان از تجهیزات چگونه است؟

با کمک شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی، تجهیزات مورد نیاز را تأمین کرده‌ایم. برای مثال با همکاری سپاه، ۱۹۰۰ ویلچر برقی میان معلولان توزیع شد.

در حال حاضر چند نفر از جمعیت کشور تحت پوشش سازمان بهزیستی هستند؟

در حال حاضر، یک میلیون و ۶۰۰ هزار فرد دارای معلولیت تحت پوشش سازمان هستند. طبق آمار، ۱۱.۵ درصد جمعیت کشور نوعی معلولیت دارند که

به ۲.۴ درصد رسیده که رشدی ۵۶ درصدی را نشان می‌دهد. همچنین دو هزار نیروی جدید جذب و آزمون استخدامی سهمیه سه درصد ویژه معلولان برگزار شد که منجر به استخدام حدود پنج هزار نفر شد.

اقدامات سازمان در زمینه مسکن و اشتغال چه بوده است؟

در سال گذشته ۱۴ هزار واحد مسکونی به معلولان واگذار شد و ۴۵ هزار و ۹۶۶ واحد در حال ساخت است. در هفته بهزیستی نیز ۱۹۴۲ واحد دیگر واگذار شد. در حوزه اشتغال، ۷۱ هزار فرصت شغلی در سال گذشته ایجاد شد که در مجموع، ۲۰۰ هزار نفر از خدمات اشتغال سازمان بهره‌مند شدند.

سهم اشتغال در بخش‌های مختلف چگونه است؟

سهم اشتغال در صنعت ۱۲ درصد، ۲۵ درصد در کشاورزی و دامپروری، و ۶۲ درصد در بخش خدمات است. همچنین، پنج هزار میلیارد تومان از مؤسسات خیریه جذب کردیم و اکنون ۱۱ هزار گروه اجتماعی فعال داریم.

در حوزه توانبخشی چه اقدامات ویژه‌ای انجام شده؟

در حال حاضر ۱۶۱۰ مرکز توانبخشی به‌خانه‌و اتاق هنر مجهز شدند که ۶۰ هزار مددجو از آن‌ها استفاده کردند. همچنین ۱۳۰ پایگاه هنری روستایی راهاندازی شده و به‌زودی بزرگ‌ترین خانه هنر برای معلولان در تهران افتتاح خواهد شد.

در باره خدمات ویژه به خانواده‌های دارای کودک اوتیسم توضیح دهید

مراکزی برای نگهداری موقت کودک اوتیسم ایجاد کرده‌ایم تا خانواده‌ها در صورت نیاز بتوانند چند روزی به امور خود بپردازند و فشار روانی‌شان کاهش یابد.

وضعیت پرداخت کمک هزینه‌ها در دوران جنگ چگونه بود؟

متأسفانه برخی پرداخت‌ها با تأخیر مواجه شد، به‌ویژه کمک هزینه‌های بهداشتی و کمک معیشتی معلولان شدید که علت این تأخیر، اختلال در سامانه بانک سپه بود که اخیراً هک شده بود. سایر پرداخت‌ها مانند حق پرستاری و مستمری ضایعه نخاعی انجام شده و باقی‌مانده مطالبات نیز در دست اقدام است.

«بهریستن برای همه» آرمانی انسانی، راهبردی اجتماعی

بهریستی نباید در انحصار گروهی خاص، طبقه‌ای ممتاز یا ساکنان مناطق برخوردار باشد. تحقق «بهریستن برای همه» یعنی کاهش شکاف‌های طبقاتی، از میان برداشتن تبعیض‌های ساختاری، و طراحی خدمات و سیاست‌هایی که گروه‌های به‌حاشیه‌رانده‌شده از جمله افراد دارای معلولیت، زنان سرپرست خانوار، کودکان بی‌سرپرست، سالمندان و افراد در معرض آسیب را نیز در بر گیرد. از این منظر، سازمان بهریستی کشور خود را متعهد به توسعه‌ی سیاست‌ها و برنامه‌هایی می‌داند که تحقق عینی این شعار را ممکن سازد. بدیهی است تحقق «بهریستن» برای همگان، نیازمند حرکت از مسیر مشارکت به سمت توانمندسازی است؛ مسیری که تنها با همدلی، خرد جمعی و عزم ملی می‌توان آن را طی کرد.

خدمت بی‌منت

اما امسال هفته بهریستی در ماه محرم، که نه فقط آغاز تقویم حزن و دلدادگی است، بلکه یادآور والاترین تجلی ایثار و مقاومت در تاریخ بشری است برگزار شد. این ایام، دل‌ها را با ندای «هل من ناصر» حسینی بیدار می‌کند و جان‌ها را به پیمان وفاداری با حق فرا می‌خواند. محرم، ماهی ست که در آن، واژه‌هایی چون فداکاری، ایثار، صبر و پایداری معنا پیدا می‌کنند. در همین ایام، ما در بهریستی، نه فقط سوگوار امام عشقیم، که حامل یاد و خاطره همکاران ایثارگری هستیم که رد پای فداکاری‌شان، تاریخ‌ساز شد. در جریان جنگ ۱۲ روزه و حملات موشکی به مناطق مسکونی، چندین شیرخوارگاه تحت پوشش بهریستی نیز در تیررس خطر قرار گرفتند. لحظه‌هایی تلخ و پراضطراب که همکاران ما، بی‌درنگ و بی‌هیچ چشم‌داشت، آغوش خود را برای نجات فرزندان بی‌پناه گشودند. در آن روزها، مدیران و کارکنان شیرخوارگاه‌ها، باز خودگذشتگی تمام، کودکان را در آغوش گرفتند و زیر آتش حملات، آنان را به پناهگاه‌های امن منتقل کردند. شهادت همکار فداکارمان در بهریستی کرمانشاه از جمله حوادث تلخ این جنگ تحمیلی بود که در حین انجام وظیفه، آسمانی شد و باعث شد تا بار دیگر معنای واقعی «خدمت بی‌منت» را در قالب عاشورا روایت کند. نام این همکار، نه فقط در فهرست شهدای خدمت، که در دل و جان همه ما حک شده است. محرم امسال برای ما مادر بهریستی، فقط موسم سوگواری نیست؛ ماهی ست برای بیعت دوباره با آرمان‌هایی که حسین بن علی علیه‌السلام بر آن ایستاد و جان فدا کرد. ما با یاد همکار شهیدمان و تمامی مدافعان گمنام مددجویان، مسیر خدمت را با تعهدی مضاعف ادامه خواهیم داد. باشد که در این ماه عزیز، دل‌های مان به روشنی عشق حسینی پیوند بخورد و گام‌هایمان به سوی خدمت خالصانه، محکم‌تر برداشته شود.

سعید خادمی

مشاور رئیس سازمان در امور فرابخشی، ارتباطات و راهبر روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان بهریستی کشور

نقش اجتماعی مردم در تحقق شعار «بهریستن برای همه». بهریستی با بیش از چهار دهه فعالیت، امروز بیش از هر زمان دیگری نیازمند تقویت پیوندهای مردمی، بهره‌گیری از دانش نوین اجتماعی و بازطراحی رویکردهای حمایتی خود در مواجهه با شرایط نوین اقتصادی، جمعیتی و فرهنگی است.

مفهوم «بهریستن برای همه» صرفاً یک شعار نیست؛ بلکه چشم‌اندازی انسانی و اجتماعی است که بر اساس اصول عدالت اجتماعی، کرامت انسانی و توسعه فراگیر شکل گرفته است. این مفهوم، بر آن است تا تمامی افراد جامعه، فارغ از موقعیت اقتصادی، جسمانی، اجتماعی یا فرهنگی خود، از حداقل‌های شایسته یک زندگی سالم، ایمن، باکیفیت و با معنا بهره‌مند شوند. در نگاه بهریستی، «بهریستن» چیزی فراتر از صرفاً «زنده‌بودن» است. اما افزودن عبارت «برای همه» به این واژه، بار معنایی عمیق‌تری می‌یابد؛ چراکه تأکید می‌کند

سازمان بهریستی کشور در گرامیداشت چهل و پنجمین سال تأسیس خود، هفته بهریستی سال ۱۴۰۴ را با شعار محسوری «با هم برای بهریستن؛ مشارکت امروز، توانمندسازی فردا» آغاز کرد؛ شعاری که بیانگر ضرورت هم‌افزایی، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و حرکت در مسیر توانمندسازی پایدار گروه‌های هدف این سازمان است.

این شعار با تأکید بر واژه «با هم»، بر اهمیت مشارکت همه‌جانبه مردم، نهادهای مدنی، دستگاه‌های دولتی، بخش خصوصی و خیرین در ارتقاء کیفیت زندگی اقشار آسیب‌پذیر جامعه تأکید دارد. تجربه‌های موفق سال‌های اخیر نشان داده است که بدون جلب مشارکت مردمی و استفاده از ظرفیت‌های درون‌زاد، دستیابی به توسعه اجتماعی و کاهش فقر و نابرابری میسر نخواهد بود.

در بخش دوم این شعار، «توانمندسازی فردا» به‌عنوان هدف نهایی مورد تأکید قرار گرفته است؛ یعنی سازمان بهریستی نه تنها در پی ارائه خدمات حمایتی روزمره است، بلکه مأموریت خود را در فراهم ساختن بسترهای لازم برای خوداتکایی، اشتغال‌زایی، آموزش، بازتوانی و ارتقاء کرامت انسانی افراد جامعه هدف می‌بیند. توانمندسازی، نه یک اقدام موقتی، بلکه فرآیندی بنیادین و آینده‌نگرانه است که ثمرات آن در سال‌های آینده و در قالب کاهش آسیب‌های اجتماعی، افزایش بهره‌وری و ارتقاء سلامت روانی جامعه نمایان می‌شود.

هفته بهریستی امسال، ضمن رونمایی از دستاوردهای سال گذشته سازمان، فرصتی است برای تبیین برنامه‌های پیش‌رو، معرفی طرح‌های نوآورانه در حوزه حمایت‌های اجتماعی، و بازخوانی

در نگاه بهریستی، «بهریستن» چیزی فراتر از صرفاً «زنده‌بودن» است. اما افزودن عبارت «برای همه» به این واژه، بار معنایی عمیق‌تری می‌یابد؛ چراکه تأکید می‌کند بهریستی نباید در انحصار گروهی خاص، طبقه‌ای ممتاز یا ساکنان مناطق برخوردار باشد

شرکت نفت در راستای کاهش انرژی تامین شده است.

بهزیستی چه حمایت‌هایی از مراکز روزانه و شبانه توانبخشی خصوصی و دولتی دارد؟

مراکز روزانه توانبخشی آموزشی تابعه سازمان، با هدف افزایش کیفیت زندگی و تلفیق فرد دارای معلولیت در جامعه از طریق ارزیابی، هدف گذاری فردی و طراحی برنامه آموزشی و توانبخشی توسط تیم توانبخشی بومی، برای گروه‌های فوق، با مشارکت خانواده‌ها ارائه می‌شوند. در پایان سال گذشته، تعداد ۹۳۵ مرکز با کاربری روزانه به تعداد ۴۱۷۸۴ نفر ارائه خدمت می‌نمایند که با توجه به دهک‌های پایین درآمدی خانواده‌های بهره‌مند از خدمات مراکز مذکور، تعداد ۳۶۱۲۴ نفر از خدمت گیرندگان این مراکز، از کمک هزینه خدمات با سرانه بین ۳,۱۷۸,۰۰۰ تا ۴,۴۸۰,۰۰۰ تومان در ماه، برخوردار شدند. در سالجاری این سرانه‌ها با افزایش ۴۰ درصدی به مبالغ ۴,۴۵۰,۰۰۰ تا ۶,۲۵۰,۰۰۰ تومان در ماه ارتقاء یافته‌اند.

از دیگر حمایت‌های این سازمان می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- توسعه مبتنی بر آمایش سرزمینی (دسترس پذیری خدمات در مناطق کم برخوردار و فاقد مرکز) و با بهره‌گیری از نیروهای شایسته و متخصص بومی
- اقدام در تعیین میزان کمک هزینه خدمات مراکز روزانه توانبخشی، حرفه آموزی و کارگاه‌های تولیدی حمایتی، بر مبنای نرخ تمام شده خدمات با مشارکت وزارت رفاه، انجمن صنفی مراکز و سازمان برنامه و بودجه و پیگیری در تصویب آن در هیئت محترم وزیران با رشد ۴۰٪ نسبت به سال گذشته
- تامین کمک هزینه ۱۰۰٪ افراد خدمت گیرنده ی مراکز روزانه توانبخشی، حرفه آموزی و کارگاه‌های تولیدی حمایتی موجود بر مبنای تعداد خدمت گیرندگان (به غیر از ۴ نوع مرکز روزانه: حرفه آموزی، جسمی حرکتی، رشدی هوشی و سالمندان، که خدمت گیرندگان آن‌ها تا سقف ۶۵ درصد ظرفیت اسمی از یارانه برخوردارند)
- برگزاری دوره‌های آموزشی (نواآموزی و به‌آموزی) برای کارکنان مراکز روزانه توانبخشی، حرفه‌آموزی و کارگاه‌های تولیدی حمایتی
- حمایت از برگزاری کارگاه‌های تجربه توسط مراکز برتر برای سایر مراکز

- اقدام در شناساندن قابلیت‌های علمی مراکز روزانه توانبخشی، حرفه آموزی و کارگاه‌های تولیدی حمایتی، به جامعه از طریق برگزاری همایش‌ها و سمپوزیوم‌های سالیانه
- حمایت از استمرار فعالیت و حفظ کیفیت خدمات مراکز روزانه توانبخشی، حرفه آموزی و کارگاه‌های تولیدی حمایتی در شرایط خاص و دوران بحران (نظیر شیوع کووید، ناترازی انرژی، جنگ صهیونی و ...) و دسترس پذیر نمودن خدمات این مراکز از طریق «توانبخشی و آموزش آنلاین» - در خصوص آن دسته از سالمندان، افراد دارای

در گفت‌وگو با معاون امور توانبخشی سازمان بهزیستی کشور مطرح شد

گسترش خدمات توانبخشی بهزیستی؛ از وسایل کمک توانبخشی تا اشتغال پایدار افراد دارای معلولیت

سازمان بهزیستی کشور در راستای توانمندسازی افراد دارای معلولیت، با اجرای برنامه‌های گسترده در حوزه‌های وسایل کمک توانبخشی، خدمات روزانه و شبانه‌روزی، توانبخشی حرفه‌ای، آموزش‌های مهارتی و پوشش حمایتی در مناطق محروم، تلاش کرده تا دسترسی برابر به خدمات و ارتقای کیفیت زندگی این افراد را محقق سازد. آنطور که فاطمه عباسی معاون امور توانبخشی سازمان بهزیستی کشور می‌گوید: پوشش بیش از یک میلیون و ۶۰۰ هزار نفر از خدمات توانبخشی، نشان‌دهنده وسعت و اثربخشی این برنامه‌ها در سطح کشور است. گفت‌وگو با عباسی را می‌خوانید:

برنامه‌های اصلی سازمان بهزیستی برای ارائه وسایل کمک توانبخشی مانند ویلچر، سمعک یا عصا چیست؟

استفاده از فناوری‌های کمکی برای افراد دارای معلولیت در دست‌یابی آنها به حداکثر سطح توانایی و استقلال حرفه‌ای و اجتماعی موثر بوده و می‌تواند موجب خارج شدن این افراد از انزوا و مشارکت آنها در امور فردی، اجتماعی و توسعه جامعه گردد. در سال گذشته ۱۲۹ هزار نفر از وسایل کمک توانبخشی شامل ویلچر، عصا، تشک موج، سمعک و ... بهره‌مند شده‌اند. در

سال جاری نیز دستورالعمل جدید پرداخت کمک هزینه وسایل کمک توانبخشی با هدف ایجاد فرایندی شفاف، مشارکتی و توانمندساز، مبتنی بر تجربه‌های موفق جهانی، اصول عدالت اجتماعی، و استفاده بهینه از منابع مالی موجود تدوین گردید. این دستورالعمل علاوه بر توجه به مسئولیت اجتماعی و نقش مشارکت‌های مردمی به رضایت توانخواه توجه ویژه شده است. یکی دیگر از اقدامات مهم در سال جاری پوشش صد درصدی کودکان زیر ۱۸ سال نیازمند به ویلچر ارث‌پدی می‌باشد. که بخشی از آن تا کنون توسط حوزه مشارکت‌ها و

- بهره‌مندی ۲۶,۴۴۰ نفر از خدمات ۴۹۱ مرکز ارائه خدمات توانبخشی و مراقبت در منزل (۹۲ درصد بهره‌مند از کمک هزینه)

چه اقداماتی برای توانمندسازی حرفه‌ای و اشتغال افراد دارای معلولیت انجام شده است؟

اقدامات مرتبط با توانمندسازی حرفه‌ای:
- اقدامات این بخش عمدتاً متمرکز بر تامین خدمات توانبخشی حرفه‌ای در قالب مراکز روزانه توانبخشی پیش حرفه‌ای و پیش مهارتی، کارگاههای آموزشی تولیدی و حمایتی توانبخشی، مراکز حرفه‌آموزی معلولان با میزان پوشش ۱۹۲۹۸ نفر در سال با تامین یارانه یا کمک هزینه توانبخشی در قالب ۵۴۶ مرکز در سطح کشور بوده است. همچنین تدوین و ابلاغ الگوهای خدمتی و نیز دستورالعمل مراکز روزانه توانبخشی فراغتی افراد با طیف اتیسم بالای ۱۴ سال در سال جاری از دیگر اقدامات صورت پذیرفته است.

- شایان ذکر است تدوین ۳۳

عنوان و تهیه محتوای آموزشی استانداردهای شغلی توانخواهان سخت اشتغال در تعامل با سازمان فنی حرفه‌ای در سال ۱۴۰۳ از دیگر اقدامات انجام شده بوده است. همچنین ارائه آموزش‌های مربوطه به آماده سازی مهارتی پرسنل مراکز توانبخشی حرفه‌ای به صورت سالیانه انجام می‌شود.

- اجرای طرح پایلوت شناسایی

ارزیابی و پذیرش حرفه‌ای

توانخواهان سخت اشتغال با هدف

انتخاب رویکرد فعال در شناسایی و

توانبخشی به هنگام افراد دارای معلولیت

در ۴ استان تهران، خراسان رضوی، فارس و

اصفهان در سال گذشته از فعالیتهای قابل ذکر

هست.

آیا در ارائه خدمات توانبخشی از فناوری‌های نوین مانند تله مدیسن یا اپلیکیشن‌های هوشمند استفاده شده است؟

رایزنی‌های متعدد با شرکت‌های ارائه دهنده خدمات توانبخشی از راه دور (Tele Rehabilitation) و نیز شرکت‌های دانش بنیان طراح نرم افزارها و سکوها ارائه خدمات مذکور صورت پذیرفته ولیکن به لحاظ دخیل بودن عواملی چون لزوم تامین امنیت اطلاعات و تامین زیرساخت‌های فناوری و محدودیت‌های موجود، تاکنون نتیجه قطعی حاصل نگردیده است. البته تله مدیسن یا پزشکی از راه دور مرتبط با فعالیتهای این سازمان نمی باشد.

از تعاملات طبیعی و اجتماعی را می دهد. هر خانه حداکثر ۱۰ نفر ظرفیت را دارد. افراد در اینگونه خانه‌ها علاوه بر برخورداری از اقدامات نگهداری، از خدمات مراکز روزانه توانبخشی، خدمات درمانی و توانبخشی و سایر خدمات سطح جامعه برخوردار هستند.

۲۷۷ خانه توانبخشی با ۲۵۳۰ خدمت گیرنده مقیم که ۹۴ درصد بهره‌مند از کمک هزینه با سرانه ۱۲,۳۵۰,۰۰۰ تومان می باشند.

معلولیت و بیماران روانی مزمنی که خانواده‌های آنان قادر به نگهداری آنان نبوده و یا فاقد سرپرست موثر و همچنین گروه هدف مجهول الهویه ارجاعی از مقامات قضایی می باشند، با ارائه خدمات توانبخشی مراقبتی از طریق پذیرش و بستری آنان در مراکز شبانه روزی ارائه خدمت می نماید.

۹۱۸ مرکز شبانه روزی توانبخشی مراقبتی با ۵۶,۶۹۰ خدمت گیرنده (بالای ۸۰ درصد بهره‌مند از کمک هزینه) در کشور وجود دارد که سازمان بابت ارائه خدمات توانبخشی مراقبتی در مراکز شبانه روزی برای افراد دارای خانواده، کمک هزینه ۷,۴۱۰,۰۰۰ - ۸,۲۵۰,۰۰۰ تومان و برای افراد مجهول الهویه و فاقد سرپرست موثر کمک هزینه به مبلغ ۹,۲۰۰,۰۰۰ - ۱۰,۱۰۰,۰۰۰ تومان ماهانه پرداخت می کند و برای افراد دارای اختلال طیف اتیسم در خانه‌های اقامت موقت، کمک هزینه به مبلغ ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان پرداخت می گردد.

- اسکان افراد دارای معلولیت، سالمندان و بیماران روانی مزمن در خانه‌های حمایتی توانبخشی در راستای سیاست کوچک سازی مراکز تجمعی و تلفیق اجتماعی گروه هدف

این خانه‌ها نوعی محل اقامت است که برای گروه هدف امکاناتی مانند اتاق، وعده‌های غذایی، نظافت و رسیدگی منزل افراد را فراهم می سازد. اینگونه تسهیلات اقامتی دارای شرایطی مشابه محیط خانواده بوده و به ساکنان امکان برخورداری

استفاده از فناوری‌های کمکی برای افراد دارای معلولیت در دست یابی آنها به حداکثر سطح توانایی و استقلال حرفه ای و اجتماعی موثر بوده و می تواند موجب خارج شدن این افراد از انزوا و مشارکت آنها در امور فردی، اجتماعی و توسعه جامعه گردد

آن هستند و باقی موارد مانند خدمات توانبخشی و مراقبتی است که بخش بسیار زیادی از جامعه افراد دارای معلولیت از خدمات سازمان بهره‌مند می‌شوند.

فرایند تشخیص و ارجاع افراد نیازمند به خدمات توانبخشی چگونه انجام می‌شود؟

افراد با مراجعه به سازمان بهزیستی و تشکیل پرونده توسط کمیسیون‌های تخصصی پزشکی شامل کارشناسان و پزشکان متخصص ارزیابی شده و پس از تعیین نوع و شدت معلولیت وارد چرخه حمایتی سازمان شده و پس از تشخیص نیازهای مختلف افراد از طریق مددکاران و ارجاع به کمیته‌های توانبخشی در استان‌ها خدمات مستمر، غیر مستمر و موردی تأیید و به این افراد ارائه می‌گردد.

نحوه همکاری سازمان بهزیستی با انجمن‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در حوزه توانبخشی چگونه است؟

با توجه به فعالیت انجمن‌های خاص و تخصصی در زمینه افراد دارای معلولیت سازمان همیشه علاوه بر حمایت از آنها در تمامی مراحل تصمیم‌گیری و اجرای برنامه‌های ملی و پروژه‌ها با دعوت از نمایندگان این انجمن‌ها نظرات تخصصی و کاربردی آنها را در برنامه‌ریزی‌ها بکار می‌گیرد.

افراد ساکن در مناطق محروم خدمات ارائه می‌شود.

چه تعداد از افراد دارای معلولیت تحت پوشش خدمات توانبخشی بهزیستی هستند؟

طیف وسیعی از خدمات در سازمان بهزیستی به حدود یک میلیون و ششصد هزار فرد دارای معلولیت بسته به نوع و شدت معلولیت آنها ارائه می‌شود که برخی از این خدمات به صورت مشترک در زمینه‌های حمایتی، آموزشی، پیشگیری و نظایر

طیف وسیعی از خدمات در سازمان بهزیستی به حدود یک میلیون و ششصد هزار فرد دارای معلولیت بسته به نوع و شدت معلولیت آنها ارائه می‌شود که برخی از این خدمات به صورت مشترک در زمینه‌های حمایتی، آموزشی، پیشگیری و نظایر آن هستند و باقی موارد مانند خدمات توانبخشی و مراقبتی است که بخش بسیار زیادی از جامعه افراد دارای معلولیت از خدمات سازمان بهره‌مند می‌شوند

برنامه توانبخشی مبتنی بر جامعه در چه استان‌هایی یا مناطقی در حال اجراست؟

در حال حاضر این برنامه در تمام کشور در حال اجرا است و در مناطق روستایی بیش از ۴۵۰ هزار نفر و در مناطق شهری ۱۰۰ هزار نفر را تحت پوشش داشته و برنامه‌های مختلفی در زمینه آموزشی، سلامت، اشتغال، توانمندسازی و ... برای آنها اجرا می‌شود پوشش این برنامه در روستا بیش از ۹۵ درصد بوده است.

سازمان بهزیستی چه خدماتی را برای افراد دارای معلولیت در مناطق محروم یا روستایی ارائه می‌دهد؟

یکی از اهداف مهم CBR در روستاها مراجعه تخصصی تسهیلگران برنامه به افرادی است که شاید امکان مراجعه و یا شرایط استفاده از خدمات را نداشته و مددکاران و تسهیلگران سازمان به صورت پیوسته و با ارتباط با حلقه‌های محلی در روستاها مانند دهیاری، شورای محل و مساجد و ... به شناسایی افراد دارای معلولیت، آموزش‌های کاربردی توانبخشی و مهارت‌های زندگی، آمادگی‌های شغلی، ورزش درمانی و هنر درمانی، توجه به سلامت و تلفیق این افراد در جامعه و نظایر آن می‌پردازند.

از سوی دیگر برنامه‌های خانواده محور و ویزیت در منزل و به طور کلی خدمات توانبخشی از راه دور ظرفیت‌های متعددی است که به

در گفت و گو با معاون سلامت اجتماعی سازمان بهزیستی کشور:

اورژانس اجتماعی در تنگنای زیرساخت و نیروی انسانی؛ ۱۱۵ شهر هنوز پایگاه ندارند

خدمات) هستند. دولت باید برای تأمین نیروی انسانی اورژانس اجتماعی تدابیر جدی اتخاذ کند. در شرایط جنگ ۱۲ روزه نیز اگر بیش از این ادامه می یافت واقعا دچار مشکل می شدیم. ضمن اینکه فشار کاری روی همکاران بسیار زیاد است. از طریق وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی (برای جذب نیرو با سازمان اداری استخدامی کشور) مکاتبه شده است. که پیگیری می کنیم.

نقش اورژانس اجتماعی در کاهش آسیب های اجتماعی (مانند کودک آزاری، همسر آزاری، فرار و باطرد از خانه، خودکشی و...) چگونه ارزیابی می شود؟

همکاران اورژانس اجتماعی در هر شرایطی که افراد در وضعیت مخاطره آمیز باشند مداخله می کنند. در بسیاری از مواقع این مداخلات منجر به پیشگیری از آسیب های اجتماعی می شود. ضمن اینکه چون مداخلات با رویکرد اجتماعی است (نه انتظامی) طبیعتاً مداخلات انجام شده نقش مهمی در کاهش پرونده های انتظامی یا قضایی دارد.

فرهنگ سازی و آگاه بخشی عمومی درباره خدمات اورژانس اجتماعی تا چه میزان موفق بوده است؟

در این زمینه نیاز به کار بیشتری داریم و باید کار رسانه ای بیشتری در سطح جامعه، انجام شود. همین طور به دلیل این که اگر اطلاع رسانی صورت پذیرد ممکن است مراجعین بیشتری به مراکز مراجعه نمایند و ما قادر به پاسخگویی نیستیم. البته در محیط های بین شهری باید تابلوهای اورژانس اجتماعی باشد در صداوسیما باید برنامه هایی در خصوص اورژانس اجتماعی به صورت فیلم یا سریال تولید شود. نمونه های موفق مداخلات همکاران به تصویر کشیده شود. سریال هایی یا موضوعات مرتبط با اورژانس اجتماعی به عنوان مثال سریال ۱۲۳ ساخته شود.

یا گزارش های مستندی از برخی از مداخلات تهیه شود تا هم اثربخشی هم سختی کار همکاران را به تصویر بکشید. همچنین از روش های نوین هم باید برای اطلاع رسانی مستمر و جذب متناسب با مخاطب استفاده گردد.

چالش های حقوقی و قانونی پیش روی مداخله اورژانس اجتماعی در بحران های خانوادگی چیست؟

با توجه به وجود برخی قوانین از جمله قانون حمایت از اطفال و نوجوانان مصوب سال ۱۳۹۹ و آئین نامه اجرای آن مصوب سال ۱۴۰۰ در برخی

با گذشت بیش از دو دهه از آغاز به کار اورژانس اجتماعی، این برنامه حیاتی همچنان با کمبودهای جدی در زمینه زیرساخت، نیروی انسانی، ناوگان خدماتی و تعامل بین بخشی مواجه است. به گفته سید حسن موسوی چلک معاون سلامت اجتماعی سازمان بهزیستی کشور، نبود پایگاه در ۱۱۵ شهر، استفاده از خودروهای نامناسب، فشار کاری بالا و کمبود نیرو تنها بخشی از چالش هایی است که این نهاد را در پاسخگویی به آسیب های اجتماعی با محدودیت روبه رو کرده است. اکنون در برنامه هفتم توسعه، به گسترش کمی و کیفی این خدمات تأکید شده است. گفت و گو با سید حسن موسوی چلک را می خوانید:

مرکز اورژانس اجتماعی داریم که از طریق مراکز شهرستانی همجوار سرویس دریافت می کنند.

آیا تعداد نیروی انسانی متخصص در اورژانس اجتماعی کافی است، چه اقداماتی برای جذب و آموزش بیشتر انجام شده است؟

نیروی انسانی بسیار کم است. همکاران اورژانس اجتماعی باید شبانه روزی در سراسر ایران خدمات ارائه کنند الان در شهرهای که مرکز سطح ۳ هستند بعد از ساعات اداری به صورت آنکال (آماده به

زیرساخت های کنونی اورژانس اجتماعی تا چه اندازه پاسخگوی نیازهای جامعه هستند؟

برنامه اورژانس اجتماعی شامل چهار فعالیت است که علیرغم گذشت بیش از ۲۶ سال از تأسیس آن (۱۳۷۸) تاکنون در همه کشور فراگیر نشده است به همین دلیل زیرساخت ها شامل محل استقرار مکانی، خودروهای خاص این برنامه، زیرساخت های ارتباطی و ... متناسب با نیاز نمی باشد. به همین دلیل در برنامه هفتم پیشرفت هم به توسعه زیرساخت ها تأکید شده است.

در حال حاضر حدود ۳۸۶ اورژانس اجتماعی داریم که همه آنها خودروی اورژانس اجتماعی ندارند. حدود ۱۵۰ اورژانس اجتماعی که طبق قانون برنامه ششم توسعه هم توسعه پیدا کرده بودند از خودروهای سواری استیجاری استفاده می کنند که هیچ تناسبی با خودروهای ون ندارند و مناسب این کار نیستند فقط به جهت حضور به موقع کارشناسان در محل استفاده می شود.

چه مناطقی در کشور فاقد پایگاه اورژانس اجتماعی هستند و علت آن چیست؟

در حال حاضر در کل کشور ۱۱۵ شهر فاقد

همکاران اورژانس اجتماعی در هر شرایطی که افراد در وضعیت مخاطره آمیز باشند مداخله می کنند.

در بسیاری از مواقع این مداخلات منجر به پیشگیری از آسیب های اجتماعی می شود. ضمن اینکه چون مداخلات با رویکرد اجتماعی است طبیعتاً مداخلات انجام شده نقش مهمی در کاهش پرونده های انتظامی یا قضایی دارد

میزان رضایت‌مندی مراجعه‌کنندگان از خدمات اورژانس اجتماعی چگونه سنجیده شده و چه نتایجی داشته است؟

پایش رسمی در راستای سنجش عملکرد
فعالیت‌ها صورت نگرفته است.

برنامه‌های بهزیستی برای گسترش کمی و کیفی اورژانس اجتماعی در آینده چیست؟

در حال تدوین برنامه توسعه اورژانس اجتماعی
تا پایان سال پنجم برنامه هفتم پیشرفت هستیم. در
این برنامه هم توسعه کمی و هم توسعه کیفی مد
نظر می‌باشند. توسعه ساختاری زیرساخت‌ها، ثبات
شغل نیروی انسانی، پیگیری سختی کار همکاران،
تعاملات درون و برون سازمانی، نظام ارجاع، پیوست
رسانه‌ای، نقش اورژانس در سیاست‌گذاری اجتماعی،
آموزش کارشناسان، نظام ارزیابی، پژوهش،
تعاملات بین‌الملل و... مد نظر ما در این برنامه
خواهند بود.

تعداد تماس‌ها با اورژانس اجتماعی در شش ماهه گذشته روند صعودی داشته یا نزولی؟

با توجه به افزایش مراکز همیشه این روند ارائه
خدمات روند رو به رشدی داشته و خواهد بود. در
شش ماهه اخیر اینگونه بوده است. البته حسب
شرایط بحرانی یا غیر بحرانی می‌تواند نوساناتی هم
داشته باشد.

**اورژانس اجتماعی برای ارائه
خدمات و انجام مداخلات
اجتماعی و به دلیل ماهیت
نظرسنجی آن نیازمند تعامل
گسترده و مستمر با دستگاه‌های
مختلف در قوای سه‌گانه
است. داده‌ها نشان می‌دهد که
همکاری پلیس، قوه قضائیه،
وزارت‌خانه‌های بهداشت، تعاون،
کار و رفاه اجتماعی، دادگستری،
شهرداری‌ها و... در هر فعالیت
این برنامه بسیار مهم هستند**

نظرسنجی آن نیازمند تعامل گسترده و مستمر
با دستگاه‌های مختلف در قوای سه‌گانه است.
داده‌ها نشان می‌دهد که همکاری پلیس، قوه
قضائیه، وزارت‌خانه‌های بهداشت، تعاون، کار و
رفاه اجتماعی، دادگستری، شهرداری‌ها و... در
هر فعالیت این برنامه بسیار مهم هستند. ضمناً این
که همکاری‌های درون‌سازمانی هم اهمیت زیاد
دارد.

اسناد قوانین، آئین‌نامه‌های دیگر ظرفیت‌های
قانونی خوبی برای این برنامه پیش‌بینی شده است
ولی چند مشکل داریم. (۱) عدم اجرای کامل قوانین
(۲) ضعف آماری دستگاهها (۳) صدور احکام قضایی
جرم مرتبط با این برنامه توسط برخی از قضات
محاکم قضایی (۴) مشکل اتباع غیرمجاز (۵) مشکل
در خصوص نیروهای قراردادی همکاران اورژانس
اجتماعی (۶) ارجاع افراد غیرمرتبط با برنامه
اورژانس اجتماعی توسط مراجع درون و برون
سازمانی به دلیل ضعف جاهای دیگر.

نقش فناوری و پلیکیشن‌ها در توسعه و دسترسی بهتر به خدمات اورژانس اجتماعی چیست؟

بدون شک بهره‌گیری از سامانه‌های
فناوری‌های نوین و... هم در اطلاع‌رسانی، هم در
شناسایی افراد مرتبط با این برنامه، هم در رصد
و دیده‌بانی اجتماعی، هم در تحلیل داده‌ها، تهیه
گزارش‌های مرتبط بسیار تأثیرگذار هستند که در
این زمینه متأسفانه ضعف‌های جدی داریم. علیرغم
همکارهای خوب حوزه فناوری، متأسفانه کارها
خوب جلو نمی‌رود.

چه همکاری‌های میان اورژانس اجتماعی و سایر نهاد (پلیس، شهرداری، آموزش و پرورش و...) وجود دارد یا باید توسعه یابد؟

اورژانس اجتماعی برای ارائه خدمات و
انجام مداخلات اجتماعی و به دلیل ماهیت

خدمت بدون صف

علیرضا انجلاسی

معاون توسعه مدیریت و منابع سازمان بهزیستی کشور

توسعه بانک‌های اطلاعاتی منسجم و دقیق؛
گسترش خدمات غیر حضوری و هوشمندسازی
فرآیندها؛

تخصیص به موقع اعتبارات و بسیج ظرفیت‌های
استانی؛

تعامل سازنده با دولت، همراهی خیرین، و
مشارکت نهادهای مردمی.

همکاری میان ستاد مرکزی، ادارات کل استانی،
مراکز خدمات بهزیستی، و گروه‌های جهادی نیز نقش
کلیدی در این مسیر ایفا کرد؛ تا جایی که هیچ فرد
واجد شرایطی در لیست انتظار باقی نماند و خدماتی
چون مستمری، وسایل کمک پزشکی، توانبخشی،
نگهداری و مراقبت به صورت فوری ارائه شد.

معنای این دستاورد چیست؟

حذف صف‌های انتظار، تنها یک شاخص عملکرد
نیست؛ بلکه بیانگر احترام به شأن و کرامت افرادی
است که بیش از دیگران نیازمند حمایت‌اند. دیگر

خانواده‌ای که فرزند دارای معلولیت دارد، زن
سرپرست خانواری که نیازمند حمایت فوری است، یا
سالمندی که نیاز به خدمات توانبخشی دارد، منتظر
نمی‌ماند.

مسیر پیش رو: تعهد، نه تبلیغ

سازمان بهزیستی، این دستاورد را نه نقطه
پایان، بلکه آغاز مرحله‌ای نو از مسئولیت‌پذیری و
پاسخ‌گویی می‌داند.
متعهد هستیم که:

این وضعیت را پایدار نگه داریم، نه مقطعی و
نمایشی؛

کیفیت خدمات را ارتقا دهیم، نه صرفاً کمیت آن
را؛

توانمندسازی را جایگزین حمایت صرف کنیم؛
و نظامی هوشمند، عدالت‌محور و بدون تبعیض
را بسط دهیم.

هیچ کس پشت در نمی‌ماند

رویکرد سازمان بهزیستی کشور در مسیر ارائه
خدمات تخصصی، همواره تاکید داشته، که هیچ
پشت‌نوبتی برای دریافت خدمات باقی نماند. و این
پایان کار نیست؛ هر روز ممکن است فردی جدید،
خانواده‌ای تازه، با نیازهایی متفاوت به جمع جامعه
هدف افزوده شود.

از این رو، سازمان همواره آماده است؛ برای دیدن،
برای شنیدن، و برای حمایت کردن.

ما بر این باوریم که در این سرزمین، هیچ کس
به خاطر ناتوانی، فقر یا تنهایی، نباید پشت درهای
بسته بماند.

در سال‌های اخیر، یکی از مهم‌ترین مطالبات خانواده‌های
تحت پوشش و جامعه هدف سازمان بهزیستی کشور،
مسئله صف‌های طولانی دریافت خدمات حمایتی
بوده است. صف‌هایی که حاصل محدودیت منابع،
ساختارهای پیشین، و رشد فزاینده نیازهای اجتماعی در
حوزه‌هایی چون معلولیت، زنان سرپرست خانوار، کودکان
بی سرپرست و سالمندان بودند. اکنون مفتخریم، اعلام
کنیم که با اتکال به خداوند متعال، پشت‌نوبتی‌های
دریافت خدمات در سراسر کشور به صفر رسیده است.
این اتفاق صرفاً یک عدد آماری نیست؛ بلکه بازتابی
است از اراده‌ای نهادی برای تحقق عدالت اجتماعی و
صیانت از کرامت انسانی اقبال آسب پذیر.

فرایندی ریشه‌دار، نه تصمیمی مقطعی

از سال‌های گذشته، پرداخت مستمری و ارائه
خدمات به پشت‌نوبتی‌ها در زمره سیاست‌های کلان
و راهبردی سازمان بهزیستی کشور بوده است. سازمان
همواره با آمادگی ساختاری، اولویت‌بندی گروه‌های
هدف، و پایش مستمر نیازها، در انتظار تحقق منابع
بوده و به محض تأمین منابع، بدون هیچ گونه درنگ در
مسیر ارائه خدمات حرکت کرده است.

گام‌های کلیدی در تحقق این موفقیت

برای رسیدن به این نقطه و موقعیت، اقدامات
گسترده‌ای صورت گرفته است:
بازنگری مستمر در فرآیندهای پذیرش و ارزیابی
نیازهای مددجویان؛

رئیس مرکز توسعه کار آفرینی، اشتغال و توانمندسازی خبر داد:

حمایت فراگیر بهزیستی از اشتغال، مسکن و بیمه زنان سرپرست خانوار

مشوق‌های مالی برای کارفرمایان

رئیس مرکز توسعه کار آفرینی، اشتغال و توانمندسازی همچنین از بسته‌های حمایتی برای کارفرمایان خبر داد و گفت: «کارفرمایانی که مددجویان بهزیستی را استخدام می‌کنند، از تسهیلاتی همچون وام قرض‌الحسنه ۱۵۰ میلیون تومانی، یارانه دستمزد تا سقف ۵۰ درصد، پرداخت سهم بیمه کارفرما و معافیت مالیاتی برخوردار می‌شوند.»

بیمه اجتماعی برای بیش از ۷۰ هزار زن

سرپرست خانوار روستایی

ذکایی‌فر در ادامه با اشاره به طرح بیمه زنان سرپرست خانوار روستایی و عشایری گفت: «تا پایان سال ۱۴۰۳، بیش از ۷۰ هزار و ۲۰۰ نفر تحت پوشش بیمه اجتماعی قرار گرفته‌اند. تنها در شش ماهه نخست امسال، ۵۱ هزار و ۵۰۰ نفر بیمه شده‌اند که در نیمه دوم سال نیز ۸۶۶۰ نفر دیگر به این جمع افزوده شده‌اند.»

وی خاطرنشان کرد: «تاکنون برای ۹۳۳ نفر مستمری برقرار شده و پرونده ۵۴۷ نفر دیگر نیز در دست بررسی است. شرط بازنشستگی در این طرح، داشتن ۶۵ سال سن و پرداخت ۱۵ سال حق بیمه است.»

به گفته وی، پرداخت سهم بیمه این افراد تا زمان تحت پوشش بودن آن‌ها از حمایت سازمان ادامه خواهد داشت، و در صورت توانمندسازی یا بازنشستگی، این حمایت‌ها متوقف می‌شود.

وی یادآور شد: این اقدامات در راستای سیاست‌های کلی سازمان بهزیستی در جهت کاهش فقر، حمایت از زنان و خانواده‌های آسیب‌پذیر و ارتقای شاخص‌های عدالت اجتماعی صورت گرفته است.

میلیون تومانی برای شرکت در دوره‌های مهارتی برخوردار می‌شوند.»

وی ادامه داد: بر اساس تفاهم‌نامه میان بهزیستی و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای، این دوره‌ها در مراکز دولتی رایگان و در مراکز آزاد با تخفیف ۵۰ درصدی برگزار می‌شود.

تأمین مسکن برای بیش از ۲۰۰ هزار مددجو

ذکایی‌فر با بیان اینکه در بخش مسکن نیز اقدامات قابل توجهی انجام شده است اعلام کرد: «تاکنون برای ۲۰۳ هزار و ۷۰۱ نفر از مددجویان، از طریق احداث، خرید و یا مشارکت در طرح‌های وزارت راه و شهرسازی، مسکن تأمین شده است.»

وی افزود: «در حال حاضر سه تفاهم‌نامه فعال با بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و بنیاد مستضعفان برای تأمین مسکن مددجویان در دست اجراست. همچنین در برنامه کمک به اجاره یا ودیعه مسکن، اولویت با زنان سرپرست خانوار است.»

سازمان بهزیستی کشور در راستای توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر، با ارائه خدمات گسترده‌ای در حوزه اشتغال، مسکن و بیمه‌های اجتماعی، بیش از ۶۲ هزار فرصت شغلی ایجاد کرده و همچنین برای بیش از ۲۰۰ هزار نفر مسکن تأمین کرده و بیش از ۷۰ هزار زن سرپرست خانوار روستایی را تحت پوشش بیمه قرار داده است؛ اقداماتی که به گفته رئیس مرکز توسعه کار آفرینی، اشتغال و توانمندسازی، گامی مؤثر در مسیر کاهش فقر و ارتقای امنیت اجتماعی محسوب می‌شود. ذکایی‌فر، از ارائه مجموعه‌ای گسترده خدمات در حوزه‌های اشتغال، مسکن و بیمه اجتماعی به مددجویان به‌ویژه زنان سرپرست خانوار خبر داد. به گفته وی، این اقدامات با هدف توانمندسازی اقتصادی، افزایش امنیت اجتماعی و حمایت مؤثر از اقشار آسیب‌پذیر در حال اجراست.

اشتغال‌زایی برای بیش از ۶۲ هزار مددجو

ذکایی‌فر با اشاره به عملکرد سال گذشته سازمان در حوزه اشتغال‌زایی اظهار داشت: «در سال گذشته ۶۲ هزار و ۸۳۰ نفر از مددجویان از تسهیلات اشتغال‌زایی بهره‌مند شده‌اند.» وی افزود: «برای ۴۸ هزار نفر از این افراد، با هدف تثبیت اشتغال، مشوق‌های بیمه‌ای در قالب کارفرمایی و خویش‌فرمایی در نظر گرفته شده است.» وی نظارت بر اجرای اثربخش این طرح‌ها را بر عهده شبکه‌ای متشکل از بیش از ۵۰۰ تسهیلگر شغلی در سراسر کشور دانست که تا ۹ ماه پس از ارائه خدمات نیز فرآیند اشتغال مددجویان را پیگیری می‌کنند.

آموزش‌های مهارتی و حمایت از ورود به بازار کار

وی با تأکید بر ضرورت آموزش پیش از اشتغال تصریح کرد: «مددجویان پیش از ورود به بازار کار، تاسه ماه آموزش‌های آمادگی شغلی در ابعاد روانی، اجتماعی و اقتصادی دریافت می‌کنند.» وی افزود: «بانوان تحت پوشش نیز از کمک‌هزینه بلاعوض ۱۰

رئیس مرکز مشارکت‌های مردمی و توسعه ظرفیت‌های اجتماعی و فرهنگی تشریح کرد:

مشارکت مردم، محور اصلی خدمات اجتماعی

بعد فرآیند اداری مربوط به ثبت و اساسنامه توسط متقاضی صورت می‌گیرد که پس از ثبت رسمی، پروانه تاسیس یا فعالیت توسط بهزیستی صادر می‌شود. سازمان بهزیستی در راستای تسهیل و تسریع صدور مجوز، موظف است ظرف مدت ۶۰ روز مجوز مربوط را صادر نماید. در سال ۱۴۰۳ و براساس گزارش درگاه ملی مجوزها ۹۸ درصد مجوزها در مدت زمان مقرر صادر شده است.

آیا سازمان بهزیستی برای صدور مجوز، شاخص‌های خاصی مانند صلاحیت تخصصی، فضای فیزیکی یا تجهیزات را ارزیابی می‌کند؟

سازمان بهزیستی در قالب ۱۲ بند فعالیت، بیش از ۹۰ نوع مجوز در بخش‌های مختلف صادر می‌کند. هر کدام از این مجوزها براساس نوع فعالیت نیازمند صلاحیت تخصصی، شرایط عمومی و اختصاصی و یا امکانات و فضای فیزیکی مربوطه می‌باشد.

فرایند نظارت مستمر بر عملکرد مراکز مجوز دار به چه صورت است؟

کمیسیون‌های ماده ۲۶ در سراسر استان‌های کشور علاوه بر صدور مجوز، وظیفه نظارت بر فعالیت مراکز و مؤسسات و حسن انجام فعالیت‌های تخصصی براساس دستورالعمل‌های مربوطه می‌باشند. نظارت‌های دوره‌ای، مستمر، نوبه‌ای و سرزده بصورت حضوری و آنلاین از مراکز صورت می‌پذیرد.

با مراکز متخلف یا فاقد مجوز چگونه برخورد می‌شود و چه فرآیند قانونی برای لغو مجوز وجود دارد؟

در فرآیند نظارت، در صورتی که مواردی از تخلف یا سوءعملکرد دیده شود براساس فرایند نظارت که شامل اخطارهای چندگانه، تذکر، تعلیق و لغو مجوز می‌باشد در کمیسیون ماده ۲۶ تصمیم‌گیری می‌شود. در موضوع نظارت یکی از برنامه‌های پیش روی سازمان استفاده از ظرفیت مؤسسات و شبکه‌های غیردولتی در جهت مشارکت در نظارت می‌باشد.

بازرسی‌ها از مراکز به چه صورت انجام می‌شود (زمان بندی، گزارش‌ها، ابزارهای نظارتی)؟

همانطور که عرض شد براساس نحوه فعالیت و براساس دستورالعمل‌های هر حوزه تخصصی فرآیند بازدید، نظارت و برخورد با تخلف پیش‌بینی شده است. همچنین نظارت‌های گوناگونی توسط حوزه‌های نظارتی سازمان همچون بازرسی و حراست نیز بصورت مجزا صورت می‌گیرد که این غیر از نظارت حوزه‌های تخصصی و کمیسیون ماده ۲۶ می‌باشد.

صدور مجوز برای مراکز غیردولتی تحت پوشش سازمان بهزیستی بر پایه دستورالعمل ماده ۲۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت انجام می‌شود که هر شخص حقیقی یا حقوقی در صورت احراز صلاحیت‌های تخصصی و عمومی، می‌تواند از طریق درگاه ملی مجوزها اقدام کند. آنطور که سید محمد جواد حسینی، رئیس مرکز مشارکت‌های مردمی و توسعه ظرفیت‌های اجتماعی و فرهنگی سازمان بهزیستی می‌گوید: این فرآیند که طی حداکثر ۶۰ روز تکمیل می‌شود، تحت نظارت دقیق کمیسیون‌های ماده ۲۶ در سطح ملی و استانی صورت می‌گیرد. سازمان بهزیستی بیش از ۹۰ درصد خدمات خود را با مشارکت نهادها و افراد مردمی ارائه می‌دهد و شفافیت مالی و نظارت مداوم، رمز جلب اعتماد عمومی در این مسیر بوده است. گفت‌وگو با اورامی خوانید:

استانی مربوط به ماده ۲۶ اعطا می‌شود. همه آحاد جامعه در قالب افراد حقیقی و حقوقی می‌توانند در صورت احراز شرایط تخصصی و عمومی هر یک از مجوزهای سازمان نسبت به تقاضا از طریق درگاه ملی مجوزها اقدام نمایند.

فرایند صدور مجوز برای مراکز به چه صورت انجام می‌شود و چه مدت زمان می‌برد؟

پس از ثبت تقاضا در درگاه ملی مجوزها و سامانه صدور، مدارک و مستندات بارگذاری شده بررسی می‌شود و در کمیسیون ماده ۲۶ بررسی لازم صورت می‌گیرد و موافقت اصولی صادر می‌شود. در مرحله

شرایط و ضوابط صدور مجوز برای تأسیس مراکز و مؤسسات تحت پوشش سازمان بهزیستی چیست؟ چه اشخاص حقیقی یا حقوقی می‌توانند مجوز بگیرند؟

صدور مجوز مراکز و مؤسسات تحت نظارت سازمان بهزیستی براساس دستورالعمل ماده ۲۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت صورت می‌پذیرد. در این قانون انواع مجوزهای سازمان در قالب ۱۲ بند شامل مراکز نگهداری، پیشگیری و کاهش آسیب در حوزه‌های اجتماعی و توانبخشی براساس احراز شرایط تخصصی و صلاحیت‌های عمومی و اختصاصی متقاضیان از طریق کمیسیون‌های ملی و

میزان مشارکت مردمی در راه اندازی یا حمایت از مراکز غیر دولتی بهزیستی چقدر است و چگونه اندازه گیری می شود؟

سازمان بهزیستی در حال حاضر بیش از ۹۰ درصد خدمات به جامعه هدف را از طریق بخش غیر دولتی و مردمی انجام می دهد.

راه اندازی، اداره و نگهداشت مراکز غیر دولتی تماماً با مشارکت مردم خیرین صورت می گیرد.

برخی از مراکز سازمان در حوزه توانبخشی و اجتماعی از یارانه های دولتی نیز برخوردارند که در قیاس با مشارکت مردم ناچیز می باشد.

به عنوان نمونه در سال ۱۴۰۳ حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان مشارکت در بخش های مختلف دولتی، غیر دولتی و خدماتی توسط بخش مردمی احصا شده است.

سازمان بهزیستی چگونه اعتماد عمومی را برای جذب مشارکت های مردمی جلب می کند؟

واقعیت اینجاست که کلید جلب اعتماد مردم، شفافیت است.

به میزانی که گزارش های شفاف به مردم از محل هزینه کرد مشارکت و یا حل مسائل جامعه هدف ارائه شود، اعتماد عمومی هم جلب می شود. که خوشبختانه سازمان بهزیستی جزء مجموعه های مورد اعتماد مردم است.

شاید دلیل اصلی این موضوع در کنار شفافیت این باشد که امروزه بخش عمده ای از خدمات توسط خود مردم انجام می شود و معمولاً مردم به مردم خدمت می دهند و بهزیستی به عنوان نماینده دولت تا حد بسیار زیادی صرفاً تسهیل گیر و ناظر این خدمت است.

با این حال مشارکت مردم در سال ۱۴۰۳ نسبت به

سال پیشین ۳۲ درصد رشد داشته که همین می تواند نشانی از افزایش اعتماد و مشارکت مردم، علیرغم مشکلات اقتصادی موجود در جامعه باشد.

سازوکارهای قانونی و مالی برای شفاف سازی در یافت و هزینه کرد کمک های مردمی توسط مراکز چیست؟

حساب مشارکت های مردمی سازمان بهزیستی، به عنوان یک حساب دولتی زیر مجموعه خزانه کل کشور بصورت مستمر و آنلاین قابلیت رصد در بخش

سازمان بهزیستی در راستای تسهیل و تسریع صدور مجوز، موظف است ظرف مدت ۶۰ روز مجوز مربوط را صادر نماید. در سال ۱۴۰۳ و براساس گزارش درگاه ملی مجوزها ۹۸ درصد مجوزها در مدت زمان مقرر صادر شده است

واریز و هزینه کرد توسط نهادهای نظارتی مالی در کشور را دارد و این امر بصورت کاملاً شفاف و برخط قابل رصد می باشد. در خصوص مراکز غیردولتی نیز از طریق نظارت توسط کمیسیون های مربوطه براساس نظارت های دورهای و بررسی هزینه کردها صورت می پذیرد.

چه مشوق ها یا تسهیلاتی برای افراد یا نهادهایی که در حوزه فعالیت های داوطلبانه یا مشارکت های مالی با بهزیستی همکاری می کنند، در نظر گرفته می شود؟

در این مورد برخی مشوق ها مانند معافیت های مالیاتی و برخی تسهیلات در حوزه کارفرمایی برای مؤسسات خیریه در قانون پیش بینی شده است.

اما متأسفانه در این بخش در قسمت قانونگذاری دچار عقب ماندگی ویژه هستیم و همچنان مشوق های جدی برای ترغیب مردم جهت انجام فعالیت خیرخواهانه وجود ندارد.

پیگیری های سازمان بهزیستی، بخصوص در حوزه معافیت های مالیاتی، واگذاری املاک دولتی، تخفیف در حوزه های حامل های انرژی و..... در قالب کارگروه مشترکی با ذی نفعان و حوزه های قانونی و حقوقی در حال پیگیری مجدانه می باشد.

نیازمندیابی فعال

عبدالله کرمزاده

رئیس مرکز برنامه ریزی، فناوری اطلاعات و امنیت فضای مجازی

بهریستی یک امر چند بعدی، نسبی، وابسته کامل به فرهنگ و زیست بوم انسانهاست. با توجه به این مهم مخاطبین آن نیز شامل عموم مردم، و گروه‌های دارای نیازهای خاص در سنین و جنس‌های مختلف می‌باشد. با امعان نظر به موارد پیش گفت، و حسب ضرورت اولویت بندی این مهم، «نظام برنامه ریزی سازمان بهیستی کشور» طبق چارچوب و طبقه بندی ذیل می‌باشد:

الف: برنامه ریزی‌های عمومی برای عموم مردم شامل پیشگیری در سطوح مختلف، مهارت‌های ارتقائی زندگی و بهبود کیفیت آن
ب: برنامه ریزی برای افراد دارای نیازهای خاص، شامل گروه‌های کودکان، معلولان، زنان و سالمندان.

ج: با توجه به کمیت، کیفیت، سرعت، دقت، هدفمندی و توسعه عدالت اجتماعی، اهتمام به نظام برنامه ریزی در بستر فناوری‌های نوین و مبتنی بر دانش بنیان صورت می‌گیرد.

روند تاریخی و محتوای برنامه‌های سازمان بهیستی کشور در طول ۴۵ سال گذشته موید این امر است که «نظام برنامه ریزی سازمان بهیستی» به صورت مردم پایه تعریف شده است. از منظر ارائه خدمات و دریافت کنندگان خدمات مردم پایه بودن ملاک و عامل توفیق خدمت به عموم مردم و ۸ میلیون از افراد خاص به صورت مستمر و موردی بوده است. اگر چه فلسفه شکل گیری سازمان بهیستی بر مبنای

عدالت اجتماعی بوده است ولی در درون سازمان نیز این امر ایجاب می‌کند تا با رویکرد جامعیت، فراگیری و اثربخشی خدمات سازمان جامع و کامل، قابل دسترس برای عموم مردم تا اقصی نقاط و هدفمند و نقطه زن و اثر بخش باشد، لذا با نفوذ تا روستاها و نقاط حاشیه، تسری خدمات در دستور می‌باشد.

بدیهی است در این مسیر مقدس موانع و محدودیت‌هایی هم وجود دارد که با تدابیر لازم اهتمام به مدیریت آنها صورت می‌گیرد. «نیازمند یابی فعال» با اجرای طرح‌های ثابت و ضربتی حسب نیاز و ماموریت‌های سازمان به عنوان راهبرد برون رفت از محدودیت‌ها می‌باشد. لذا نهاد سازی فراگیر از جمله مراکز، موسسات و مثبت زندگی، برنامه cbr و غیره در این راستا می‌باشد. از طرفی فناوری‌های نوین نیز نقش اساسی در تحولات سازمان‌ها ایفا می‌کنند و باعث افزایش کارایی، بهره‌وری و نوآوری می‌شوند. این فناوری‌ها با ایجاد تغییرات بنیادی در فرآیندها، ساختارها و فرهنگ سازمانی، سازمان‌ها را به سمت چابکی، هوشمندی و پاسخگویی بیشتر سوق می‌دهند. به همین لحاظ ۵۲ نیاز فناورانه سازمان احصا و در اختیار مراکز علمی و دانشگاهی، شرکت‌های دانش بنیان و خانه‌های خلاق و نوآور قرار گرفته و افزایش زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و توسعه خدمات الکترونیک و هوشمند سازی در دستور کار می‌باشد. امید است با حمایت‌ها و هدایت‌های همه جانبه و تلاش مضاعف و در این برهه از زمان حسب نیاز روز با راهبردهای، اجتماعی سازی و محله محوری بتوانیم نظام خدمات پایدار و کار آمدی را در سطح جامعه بنا نهیم.

روند تاریخی و محتوای برنامه‌های سازمان بهیستی کشور در طول ۴۵ سال گذشته موید این امر است که «نظام برنامه ریزی سازمان بهیستی» به صورت مردم پایه تعریف شده است. از منظر ارائه خدمات و دریافت کنندگان خدمات مردم پایه بودن ملاک و عامل توفیق خدمت به عموم مردم و ۸ میلیون از افراد خاص به صورت مستمر و موردی بوده است.

مشاور عالی سازمان بهزیستی در امور سالمندان:

محله، خانه دوم سالمندان؛**نگاهی نو در سیاست گذاری خدمات سالمندی**

احمد دلبری، مشاور عالی سازمان بهزیستی در امور سالمندان با تأکید بر نقش اجتماع محور محله‌ها در ارتقای کیفیت زندگی سالمندان، خواستار تغییر نگاه از «خدمت‌رسانی صرف» به «فعال‌سازی اجتماعی» شد. او پیشنهاد ایجاد یک شبکه ملی از تسهیل‌گران محلی را مطرح کرد تا با مشارکت داوطلبان، جوانان و بازنشستگان، محله‌ها به مراکز پویای سلامت جسمی و روانی سالمندان تبدیل شوند.

محله؛ نسخه‌ای ساده برای سلامت کامل سالمندان

احمد دلبری با اشاره به رشد روزافزون جمعیت سالمندان در جهان و ایران، این روند را نه تنها یک تغییر جمعیتی، بلکه تحولی عمیق با پیامدهای اجتماعی، اقتصادی و بهداشتی عنوان کرد و گفت: «دو برابر شدن سهم جمعیت بالای ۶۰ سال طی چند دهه گذشته، نظام‌های خدماتی را با چالش‌های نوینی روبرو کرده است به‌طوری که دیگر نمی‌توان سلامت سالمندان را تنها در قالب کنترل بیماری‌ها تعریف کرد. کیفیت زندگی، مشارکت اجتماعی، احساس تعلق و عزت‌نفس، عناصر کلیدی یک سالمندی با کرامت‌اند.» وی با بیان اینکه مسائل روانی و اجتماعی مانند تنهایی، افسردگی، بی‌تحرکی و انزوای اجتماعی تهدید جدی برای سلامت روانی و جسمی سالمندان هستند، افزود: «این چالش‌ها را نمی‌توان با مدل‌های سنتی، متمرکز و بیمارستان‌محور مدیریت کرد. بنابراین، رویکردهای اجتماع‌محور و مبتنی بر بافت زندگی واقعی ضروری است.»

به گفته دلبری، پژوهش‌ها در سطح بین‌الملل نشان داده‌اند که زندگی در محله‌هایی با ارتباطات اجتماعی قوی، تأثیر چشمگیری بر سلامت سالمندان دارد. معاشرت روزمره، اعتماد متقابل و مشارکت

در فعالیت‌های گروهی می‌تواند به بهبود خلق و خو، افزایش تحرک و کاهش احساس انزوا بینجامد. وی با تأکید بر اهمیت بازتعریف خدمات سالمندی در بستر محله، افزود: «در ایران ظرفیت‌های فراوانی وجود دارد؛ از مدارس، مساجد، خانه‌های سلامت، سراهای محله تا خانه‌های امید. این فضاها در صورت بازطراحی هدفمند، می‌توانند به مراکز چندمنظوره‌ای برای ارائه خدمات اجتماعی، فرهنگی، مشاوره‌ای و

پیشنهاد می‌کنم سازمان بهزیستی با همکاری سایر نهادها، یک فراخوان ملی برای تشکیل شبکه تسهیل‌گران محلی شامل داوطلبان، مددکاران اجتماعی، بازنشستگان علاقه‌مند و جوانان برگزار کند. این شبکه می‌تواند قلب تپنده خدمات محله‌محور سالمندی باشد که موفقیت آن در گرو آموزش، حمایت روانی و دیده‌شدن اعضا خواهد بود

توانبخشی تبدیل شوند.» مشاور عالی بهزیستی کشور در امور سالمندان با اشاره به تجربیات موفق کشورهای مختلف گفت: «در ژاپن، طرح مراقبت یکپارچه محله‌محور با ادغام خدمات درمانی، مراقبتی و توانبخشی، کیفیت زندگی سالمندان را افزایش داده و هزینه‌ها را کاهش داده است. در آمریکا نیز مدل PACE با حضور تیم‌های تخصصی محلی، به کاهش بستری و افزایش استقلال سالمندان منجر شده است. در چین و کره جنوبی نیز بهره‌گیری از داوطلبان محلی و فعالیت‌های اجتماعی در محله، کاهش افسردگی و انزوا را در پی داشته است.» وی افزود: «باید نگاه خود را از خدمت‌رسانی صرف به فعال‌سازی اجتماعی تغییر دهیم. سالمندان نه تنها دریافت‌کننده خدمات، بلکه می‌توانند تسهیل‌گر، راهنما و عامل پیوند بین نسلی در محله باشند.» دلبری همچنین نقش فناوری‌های ساده مانند اپلیکیشن‌های محلی، سامانه‌های نیازسنجی و پیام‌رسان‌ها را در مدیریت هوشمند خدمات محله‌محور بسیار مؤثر دانست و گفت: «سالمندی با کرامت فقط با دارو و درمان محقق نمی‌شود؛ بلکه با شنیده‌شدن، مشارکت در اجتماع و احساس مفید بودن معنا پیدا می‌کند. اگر محله‌ها به درستی بازطراحی شوند، می‌توانند خانه دوم سالمندان باشند.» وی در پایان با پیشنهاد یک اقدام اجرایی گفت: «پیشنهاد می‌کنم سازمان بهزیستی با همکاری سایر نهادها، یک فراخوان ملی برای تشکیل شبکه تسهیل‌گران محلی شامل داوطلبان، مددکاران اجتماعی، بازنشستگان علاقه‌مند و جوانان برگزار کند. این شبکه می‌تواند قلب تپنده خدمات محله‌محور سالمندی باشد که موفقیت آن در گرو آموزش، حمایت روانی و دیده‌شدن اعضا خواهد بود.»

دلبری با اشاره به هفته بهزیستی خاطر نشان کرد: «سالمندی فرصتی دوباره برای زندگی است اگر ما هم، به‌عنوان جامعه، دوباره برای باهم بودن زندگی کنیم.»

رئیس دبیرخانه ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب سازی کشور:

تنها ۵۶ درصد از ساختمان های دولتی مناسب سازی شده اند

مناسب سازی فضاهای آموزشی در دستور کار

رضایی فر در پاسخ به سؤالی درباره برنامه مناسب سازی مدارس و دانشگاه ها، با تأکید بر ماده ۲ قانون، تصریح کرد که وزارتخانه های آموزش و پرورش، علوم، و بهداشت نیز مکلف به اجرای کامل مناسب سازی هستند. همچنین بر اساس ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی ماده ۳ قانون، این دستگاه ها موظفند موضوع مناسب سازی را در محتوای آموزشی متناسب با هر دوره تحصیلی لحاظ کنند.

تخصیص بودجه و پیگیری قانونی

وی درباره منابع مالی اجرای قانون نیز گفت: طبق تبصره ماده ۲ و ماده ۱۵ آیین نامه اجرایی، دستگاه ها موظفند اعتبارات مورد نیاز را هر ساله در لوائح بودجه سنواری لحاظ کرده و به سازمان برنامه و بودجه اعلام کنند. همچنین گزارش عملکرد دستگاه ها هر ساله از سوی ستاد مناسب سازی کشور به هیأت دولت ارائه شده و تذکرات لازم ابلاغ می شود. سازمان بازرسی کل کشور و دستگاه قضایی نیز در صورت عدم اجرای قانون، با متخلفان برخورد می کنند.

ستاد با استفاده از چک لیست های مستخرج از ضوابط معماری و شهر سازی برای افراد دارای معلولیت، ارزیابی ساختمان ها را انجام می دهد.

حضور افراد دارای معلولیت در روند تصمیم گیری و ارزیابی

رضایی فر به نقش مشارکتی افراد دارای معلولیت نیز اشاره کرد و افزود: در جلسات ستاد مناسب سازی در سطح ملی، استانی و شهرستانی، نمایندگان تشکلهای معلولان و جانبازان حضور دارند که در فرآیند ارزیابی نیز از خود این افراد بهره گرفته می شود.

بر اساس آخرین ارزیابی های ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب سازی کشور، تنها ۵۶ درصد از ساختمان های دستگاه های اجرایی در کشور شرایط مناسب سازی برای دسترسی افراد دارای معلولیت را رعایت کرده اند. این در حالی است که طبق قانون، کلیه وزارتخانه ها، شهرداری ها و نهادهای عمومی و انقلابی موظف به فراهم سازی دسترسی برابر به فضاهای عمومی، ناوگان حمل و نقل و اماکن دولتی برای افراد دارای معلولیت هستند.

رضایی فر، رئیس دبیرخانه ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب سازی کشور، در تشریح اقدامات صورت گرفته برای مناسب سازی فضاهای شهری، اداری و ناوگان حمل و نقل عمومی برای افراد دارای معلولیت، به الزامات قانونی اشاره کرد و گفت: بر اساس ماده ۲ قانون حمایت از حقوق افراد دارای معلولیت، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها، شرکت های دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی موظفند شرایط دسترسی افراد دارای معلولیت به اماکن عمومی، معابر و وسایل خدماتی را فراهم کنند.

وی همچنین افزود: ماده ۵ این قانون وزارتخانه های راه و شهر سازی، کشور و شهرداری ها را مکلف کرده است پایانه ها، ایستگاه ها، تاسیسات و ناوگان حمل و نقل درون شهری و برون شهری را به گونه ای مناسب سازی کنند که منطبق با استانداردهای داخلی و بین المللی، برای افراد دارای معلولیت قابل استفاده باشد. رضایی فر در خصوص نظارت بر اجرای قانون گفت: ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب سازی کشور وظیفه نظارت بر حسن اجرای قانون را بر عهده دارد. همچنین سالانه از طریق جشنواره شهید رجایی، با بهره گیری از چک لیست های استاندارد، ساختمان های دولتی ارزیابی می شوند.

وی گفت: بر اساس آخرین ارزیابی ها: در سطح استان، ۴۶۵ شهرستان با بیش از ۲۳ هزار و ۹۰۰ ساختمان مورد بررسی قرار گرفتند. در سطح ملی نیز ۱۱۵ دستگاه اجرایی با ۴۲۳ ساختمان ارزیابی شدند.

این ارزیابی ها طی سه ماه و با صرف ۳۷ هزار نفر ساعت صورت گرفته است.

تنها ۵۶ درصد ساختمان های دولتی مناسب سازی شده اند

رضایی فر اعلام کرد طبق گزارش نهایی جشنواره شهید رجایی، تنها ۵۶ درصد از ساختمان های دستگاه های اجرایی سراسر کشور به طور میانگین، شرایط مناسب سازی را رعایت کرده اند. وی درباره شاخص های ارزیابی گفت: «دبیرخانه

برنامه های آموزشی برای مهندسان و پیمانکاران

به گفته رئیس دبیرخانه ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب سازی کشور، آموزش اصول مناسب سازی به مهندسان، مشاوران و پیمانکاران از طریق دفاتر استانی در حال اجراست.

راه اندازی سامانه دریافت شکایات مردمی

وی از وجود سامانه پیامکی «معبر» با شماره ۳۰۰۱۲۳۲۲ برای دریافت گزارش ها و شکایات مردمی در خصوص عدم مناسب سازی اماکن خبر داد و گفت: این گزارش ها توسط ستاد در مرکز و استان ها پیگیری می شود.

برنامه کشوری پیشگیری از تنبلی چشم در کودکان ۳ تا ۶ سال

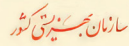
هنگام مراجعه،
شناسنامه‌ی کودک را به
همراه داشته باشید.

تشخیص به موقع تنبلی چشم، راهی موثر برای پیشگیری از کم بینایی و نابینایی کودکان

مکان: پایگاه‌های غربالگری بینایی واقع در سراسر کشور مندرج در سایت سازمان

www.behzisti.ir

مشارکت امروز؛ توانمندسازی فردا

www.behzisti.ir

